

PEGASUS

Vet Du att
UNGDOMENS
egen UPPSLAGSBOK

1. är den enda i Sverige speciellt gjord till de studerandes tjänst
2. är en rolig bok med mycket att säga om bl. a. sport, film m. m.
3. är förbluffande billig med hänsyn till omfånget och den slösande rika illustrationen

Se den i bokhandeln

GEBERS

Starkt linneband kr. 28:—

Även liv- och olycksfallsförsäkring kunna vi ordna liksom de former av brand- och annan sakförsäkring varmed vi stå

**brommaborna
till tjänst**

STÅDERNAS
FÖRSÄKRINGSBOLAG

STÅDERNAS ALLMÄNNA BRANDSTODSBOLAG
SVITJOD • STÅDERNAS LIVFÖRSÄKRINGSBOLAG
GOTHIA • SKOGSFÖRSÄKRINGSAKTIEBOLAG

Huvudkontor: Birger Jarlsgatan 16, Stockholm
Avdelningskontor för Bromma:
Hantverkargatan 73, Telefon 53 86 18

Rodd- och Segelbåtar

78 Norr Mälarstrand, Stockholm. Telefon 52 03 10

**Beslag
Reparor
Kapell
Dynor
Båtuthyrning**

Hamnen i Saltsjöbaden Tel. 856

Stockholm: Drottningholmsvägen 17, Hantverkargatan 86. Telefon 50 81 11, 50 11 86

Sundbyberg: Sturegatan 22. Tel. 28 00 37, 28 12 73

**JOHN
J J ÖNSSONS**
Bageriaffär

Till rengöring av skol-, sport- och helgdagsdressen

kan Ni med fördel anlita

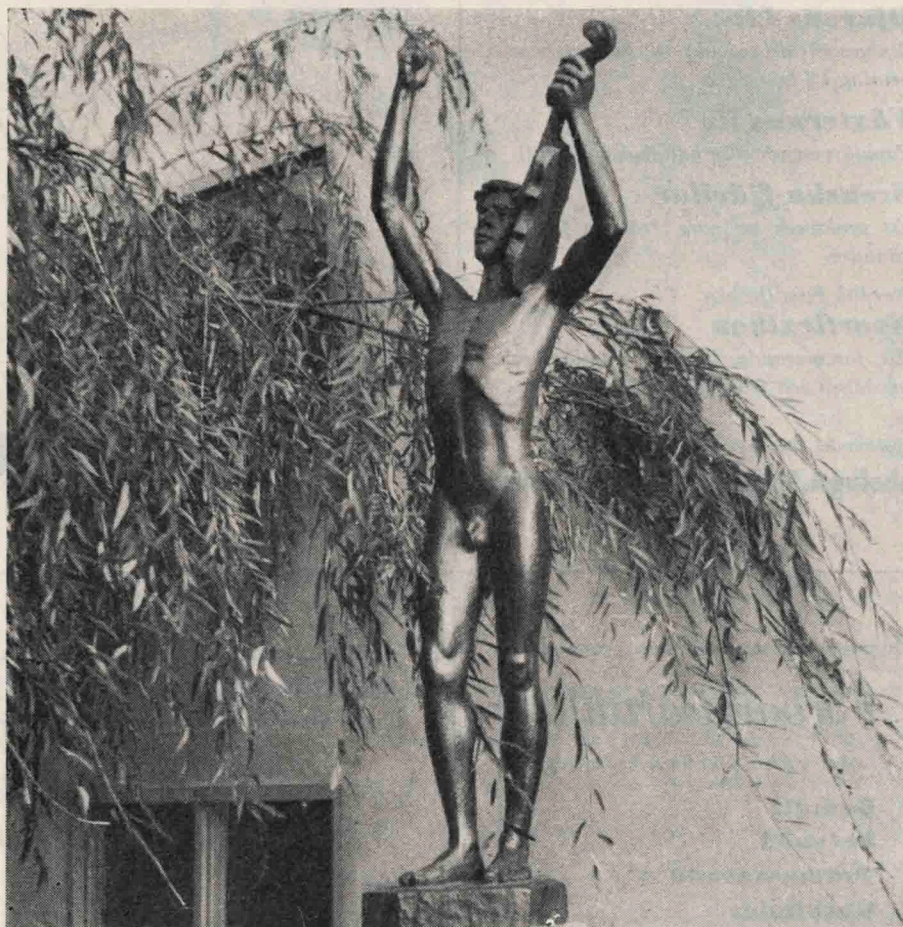
A.-B.

KLÄDKULTUR

FABRIK ULVSUNDA

Telefoner: 25 30 70, 25 67 31, 25 42 60, 25 73 95

PEGASUS

FORUMS STYRELSE

Ordf. *Britt-Eva Fürstenberg*
V. ordf. *Tor von Schreeb*
Skr. *Lars Adler*
Prot.-sekr. *Ulla Ljungh*
Skattm. *Yngve Holmberg*
Bibliotek. *Olle Ternström*
Redaktör *Olle Ternström*

PEGASUS'

REDAKTION

Olle Ternström
Britt-Eva Fürstenberg
Kerstin Montelius
Neri Voghera

SEKT.-STYRELSER

A Ordf. *Halvar Nyström*
Skr. *Kerstin Montelius*
B Ordf. *Per Lindberg*
Skr. *Neri Voghera*
C Ordf. *Björn Höjer*
Skr. *Åke Vilhelmsson*
Kons.medl. *Lorica Popper*

5 **enastående bokverk**

Nordisk Familjebok

Nationalverket, som i 3 band inrymmer det väsentliga av allt vetande

Djurens Liv

Brehms världsberömda arbete i ny bearbetning i 7 band

Växternas liv

Populärvetenskaplig handbok i 5 band

Svenska fjärilar

Ett praktverk av våra främsta fjärilskännare

Nordisk Familjeboks

Sportlexikon

Ett fascinerande, lärorikt uppslagsverk om idrott och friluftsliv i 6 band

Erhålles i varje bokhandel eller från

Förlagsaktiebolag A. Sohlman & Co., Stockholm

Stadions

KONSTFRUSNA ISBANA
ÄR ISOLERAD MED

Isorium

Förbandsartiklar

från egen förbandsfabrik:

Bomull

Fetvadd

Trämassevadd

Gasbindor

Första förband

Kompresser

Sterila förbandsartiklar

APOTEKSVARUCENTRALEN

Vitrum

APOTEKAREAKTIEBOLAGET

Torsgatan 4, Stockholm

KONSERTFÖRENINGEN

g e r å r l i g e n

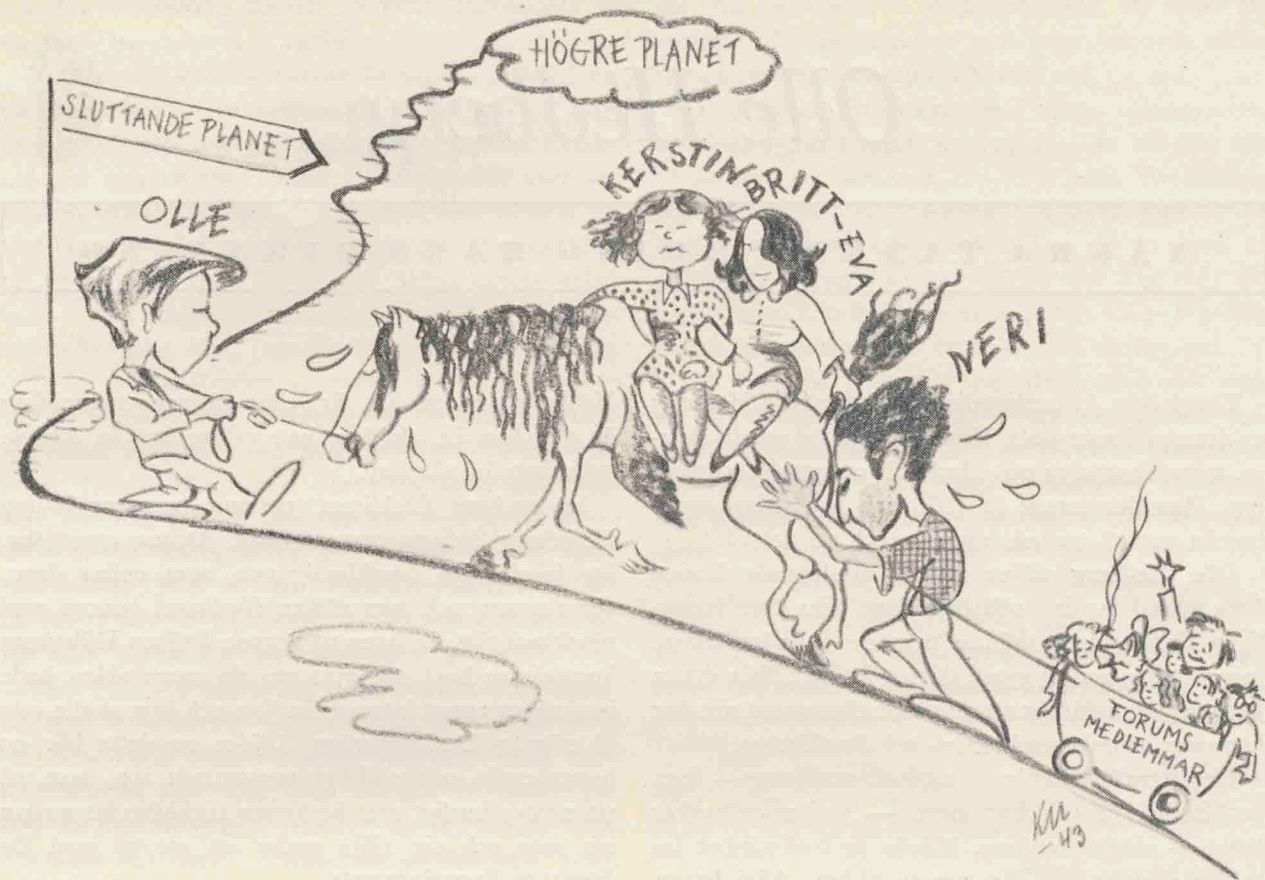
10 SKOLkonsorter

med populära program och goda solister

Dirigenter: Adolf Wiklund, Carl Garaguly

Nordens största symfoniorkester: 80 man

Begär prospekt i Konserthuset!

Presentation

Här är man nu för femte gången. Jag, den grånande hästen Pegasus firar nu fengångsjubileum. En av de förnämsta verkningarna av detta är, att Bromma lärooverks ridå inte omnämns i detta nummer. I det stora hela har jag även fått litet finare havre i år. Man närmar sig ju det högre planet så att säga! Den mera lättsmälta födan har i år delvis fått stryka på foten för en visserligen hårdsmält men dock mera närande sådan. Jag vill tacka för alla (hm!) de sockerbitar och andra bidrag, som strömmat (sic!) in till redaktionen. En del har av olika skäl fått ligga på lager, medan andra immunidigats. Någon direkt presentation lär man väl inte behöva, sedan man som jag arbetat sig in i det allmänna medvetandet. Nästa gång jag kommer igen, bör jag vara vårglad och yr och stoppmätt av Forums tävlingar. I övrigt ber jag att på förhand få tacka för gratulationer och kritik. Tack för ordet!

Pegasus.

Olle Hedberg

NÅGRA TANKAR KRING HANS DIKTNING

Bland de s. k. trettiotalisterna intar Olle Hedberg en framträdande plats. Han är på grund av sin skarpa människoanalys och klara stil en ganska säregen typ. Han debuterade år 1930 och har sedan regelbundet gett ut en bok varje år och ett år två.

Olle Hedberg väljer nästan uteslutande ämnen från svensk medel- och överklass. Han har visserligen flera gånger skildrat personer i underklassen, men det har han ej gjort, därför att de tillhör denna kategori, utan därför att de på ett eller annat sätt har kommit i kontakt med medel- och överklassen.

Hedbergs böcker är — med ett undantag — inga problemböcker och har ingen — vad man brukar kalla — aktuell tendens. Miljön är i allmänhet familjen och hemmet. En roman, *Skära*, skära havre, kan rubriceras som en högskoleroman. Vi får emellertid inte veta någonting om livet vid högskolan, de bägge huvudpersonernas arbete där och deras förhållande till sina kamrater i arbetet. Miljön är för Hedberg av underordnad betydelse. Hedberg har praktiskt taget helt undvikit att skildra politiska händelser, folkrörelser o. d., som så ofta inverkar på en människas liv. I hans böcker efter krigsutbrottet, *Josefine* eller *Säg det med blommor*, *Vad suckar leksakslådan?* och *Sista sommarlovet*, skildras svenska familjer före kriget.

Hedberg avser inte att skildra ett speciellt händelseförlopp, som till slut når sin kulmen. Hans diktning sysslar helt med människoanalys. Inom detta område är han virtuos. Det finns ingen författare, som så kunnat sätta sig in i andras känslor och reaktioner som Olle Hedberg. Alla sina romanfigurer — de må vara äldre damer, unga flickor eller försupna medelålders herrar — skildrar han med lika säker precision, lika exakt riktigt. Olle Hedberg är intresserad av *människan*. Men det är inte människan i hennes förhållande till religionen, de stora tidsrörelserna, till frågan om vadan och varthän, människan i hennes arbete, som intresserar honom. Det är människan i kärlek och hat, vänskap och ovänskap, som är föremål för hans analys. Och eftersom

Hedberg är den han är, eller rättare: människan är den hon är, skildrar han oftare hat än kärlek, ovänskap än vänskap.

En av hans skickligast tecknade personer är fru Hillerberg i *Sista sommarlovet*. Denna egoistiska, lite högfärdiga överklasskvinna, som endast lever för sin son, och som nästan fördärvat honom med pjosk och tjat, är tagen på kornet. Fröken Hillerberg konstaterar kort och gott om sin mor: »Hon hade inte något annat intresse än Jan och hon skulle inte få något.» Den naturliga följderna av detta blir en hypernervös och sjukligt egocentrisk son, som på ett nästan kusligt sätt beskriver förhållandet mellan sin mor och sig själv under ett samtal med Bo Stensson Svenningsson:

»... Jag är inte alls bortskämd. Det ser så ut, men det är jag inte. Alla gamla kärringar, alla människor talar om den bortskämda Jan. Men det är fel. Jag är alldeles förslavad istället.» »Åt vem är du slav?» frågade Bo missroget. »Naturligtvis åt den som skämmer bort mig.»

Jan jämför sin situation med Strindbergs i *Stora landsvägen*: »Där klagar Strindberg över att man bakbundet honom med vänlighet. Det är min situation det.»

Jan är ofri. Men han är inte ensam om det. Den med honom jämnåriga Niklas Lissman i *Rymmaren* och fasttagare är också bunden — av hatet.

Han hatade, så det värkte i honom, och som alltid förstorade hatet sitt föremål; slutligen överskuggade styvmodern allt. Det kyliga och sansade föraktet befriar och skänker glömska, men hatet binder som kärleken, det kan aldrig helt glömma sitt föremål, det färgar hela livssynen, påverkar alla handlingar.

Alla människor Hedberg skildrat är ofria. De är bundna av kärlek, som Karsten Kirsewetter, av social högfärd, som fru Lissman i *Rymmaren* och fasttagare och fru Gustell i *Fria på narri*, av konventionalism och vanföreställningar, av sårad fåfänga. Hedberg har specialiserat sig på att skildra människor, vilkas tankar alltid går i samma trånga krets, det egna jaget. De har svårt för att sätta sig in

i andra människors tankar och lever opåverkade av de stora händelserna i världen.

En virtuost skildrad person är herr Gustell i Fria på narri. Det är en fullkomligt vämjelig typ. Han bedrar hustrun med det unga oerfarna hembiträdet och har inte ett uns känsla av ansvar för vare sig hustrun eller den unga flickan. När herr Gustell till slut bryter med deras f. d. hembiträde, sker det inte på grund av någon känsla för äktenskapets helgd utan endast på grund av feighet. Gustell är en mäs-terstudie i det fala, fega, inställsamma och oärliga.

Dessa romanfigurer är exempel på författarens syn på människorna. Hedberg har till stor del skildrat elaka, egoistiska och även psykiskt defekta personer. Han är illusionsfri. Han idealiserar inte. Snarare går han ibland, som det kan tyckas, till överdrift åt det andra hållet. En del vill kanske kalla honom elak. Men har han egentligen orätt? Är det överdrift och svartmålning? Är det inte i själva verket bara så, att han ser mera än vi andra?

Men Hedberg har också skildrat goda människor. Karsten Kirsewetter — i en trilogi, som skildrar en ung mans utveckling — är en tämligen vanlig, normalt funtad människa, som till sist är mogen för den verkliga kärleken, grundad på förtroende. Olle Hedberg har dock — trots sin otvivelaktiga sym-

pati för sin hjälte — ej kunnat neka sig nöjet att noggrant återge Karstens och hans vänners andefattiga samtal, sida upp och sida ned.

Bo Stensson Svenningsson i Sista sommarlovet, en 17-åring, är avgjort sympatisk. Han blir kär för första gången, och man får följa hans förälskelses utveckling från dess början. Bo Svenningsson är intelligent. Han inser, att kärleken till en flera år äldre, för övrigt förlovad, flicka inte kan leda till något. Men han konstaterar det utan sorg. För den första kärleken räcker en blick, ett vänligt ord.

Bo Stensson Svenningsson påminner i viss mån om Olle Hedberg själv. Han är lika analyserande, har samma önskan och förmåga att förklara handlingar och förhållanden. Bo är lika skoningslöst uppriktig mot sig själv, som han är skarpsynt, när det gäller andra.

Bo försökte överblicka, hur han uppfört sig under sommarlovet. Men det var inte så lätt. Hur tog han sig ut? Blyg och generad, då han först skulle visa sig för främlingar. Log vänligt mot pratsamma fiskargubbar. Konverse-erade sin far. Såg sur ut då han ville sätta sig i respekt. Undfallande och smickrande då han ville vinna Jan. Väl-uppföstrad pojke inför tant Ebba. Öppen, renhårig yngling inför Agneta. Snälla miner, hemliga begär. — Emellanåt kunde det nog sett snyggare ut invärtes.

Fortsättning på sidan 19

<p><i>Ernst Wahlkvist</i></p> <p>SKRÄDDERI OCH PÄLSATELJÉ</p> <p>Etablerad 1915. Alviksvägen 95 Telefon 25 04 40</p>	<p>ENGSTRÖM & CO.</p> <p><i>Byggmästare</i></p> <p>Västerled 20, Äppelviken. Tel. 25 13 23</p> <p><i>Rekommenderas</i></p>
<p><i>Leg. tandläkare</i></p> <p>BENGT LINDBERG</p> <p>Alviksvägen 116 Telefon 25 12 77</p>	<p>ANNY NYGÅRD</p> <p><i>Vilthandel</i></p> <p>Centralsaluhallen 97. Telefon 10 86 28</p>
<p>UR- OCH OPTIK</p> <p>Gösta Fransson (Medl. av Sverig. Urmakareförb.) Ålstengatan 18. Ålstenstorg. Tel. 25 46 57</p> <p>Reparation av Ur och Glasögon Guld- och Silversaker</p> <p><i>Rekommenderas</i></p>	<p>JEWES</p> <p>CIGARR- OCH PAPPERS- HANDEL</p> <p>Arkitektvägen 4. Telefon 25 75 15</p> <p><i>Allt i skolmaterial</i></p>

Vi vill ELLER Vi vilja? En enquête om en språkfråga

Under den gångna sommaren har Modersmåslärarnas förening till SÖ inlämnat ett förslag, som i stort sett innebär, att predikatets singularform vid pluralt subjekt skall bli tillåten.

Vi har nu bett två för saken intresserade lärare och några gymnasister att framlägga sina synpunkter i frågan.

Lektor Karl Thunell:

Skriftspråket och talspråket böra ju ömsesidigt påverka varandra: talspråket skall av skriftspråket lära sig reda och omsorg men ger själv färg, livlighet, nybildningar. För att detta skall vara möjligt, får den oundvikliga klyftan mellan dem inte bli så bred, att de förlora känningen med varandra.

Många anse med Danell och Wellander, att skriftspråket i vår läsande tid bör ha främsta platsen av de två. Jag kan inte tro, att detta är riktigt, vare sig kvantitativt eller kvalitativt. Alltjämt talas det ofantligt mycket mer, än det skrivs, d. v. s. för det ojämförligt största antalet människor är skapande språkverksamhet (som ju har mycket större betydelse än den passiva läsningen) detsamma som tal. Och kvalitativt sett präglas skriftspråket ofta av papperets döda, torra prassel.

Med dessa utgångspunkter har jag inte svårt att ta ställning till frågan om verbens pluralformer. De äro i vardagsspråk helt utdöda, i allt talspråk sällsynta. Det synes mig riktigt, att skriftspråket här anpassar sig efter talspråket. I stor utsträckning har så redan skett, och det är i detta fall som på andra områden — önskligt, att skolan ej intar en särställning i samhället.

Men då vi ännu befinna oss i övergångstiden, vill jag ha frihet att använda pluralformerna, där de passa. Det kan bero på stilistiska skäl; i följande mening föredrar jag pluralis: »Psalterna sjungs av församlingen, men bönerna läses av prästen.» Somliga ord äro skriftspråksord (»Nya synpunkter framkomma dagligen»), i andra är pluralis fonetiskt bättre: »Skatterna uppbärs genom posten.»

Själv skriver jag som kriorättare än så länge pluralis.

Fil. mag. Gummel Lindgren:

Subjektet i pluralis och predikatet i singularis? Naturligtvis. Varför i det oändliga strida mot en naturlig språkutveckling! Här kan man på allvar diskutera en radikal omläggning av vår rättstav-

ning — medan man fortfarande officiellt och i skolornas krieböcker dras med den tunga och otidsenliga pluralformen på verben. I sanning en bakvänd ordning! Det värsta är, att många i skolorna får den föreställningen, att pluralformen på verben är en sorts finess även i tal. Är det någon som *inte* hört ett föredrag med pluralformer på verben?

Vi svenskar har ju så rysligt lätt att bli uppstyltade och konstlade. Varför inte hjälpa oss själva till större naturlighet medelst ovannämnda lilla språkreform? Och tänk vilken sensation inom kanslispråket! Bara *det* kommer en att längta efter reformen...

Man tycker, att det kan vara på tiden, att skriftspråket upptar dessa gamla talspråksformer. Det är ingen revolution — bara ett legaliserande av vad som länge varit ett faktum inom ledigare skriftspråkssvenska.

Lennart Berglund, L IV⁴ a:

Tyvärr har jag inte haft tillfälle att ta närmare del av det förslag från Modersmåslärarnas förening, som legat till grund för denna enquête. Jag känner sålunda inte i detalj till förslaget innebörd och de motiveringar som givits. Det tycks mig dock, som om denna fråga i realiteten lösts, i det att de flesta modersmåslärare numera med eller utan S.Ö:s välsignelse tolerera och t. o. m. ofta uppmuntra till ett konsekvent användande av verbets singularform, nota bene i sammanhang, där ett ledigare språk synes motiverat. Att helt slopa pluralformen vore väl däremot att göra språket en otjänst. En talspråksmässig verbform i en stil, som för övrigt, vad formlära, syntax och ordval beträffar, strängt följer det vedertagna skriftspråkets regler, är enligt min åsikt att betrakta som ett stilbrott. Och genom att även i högre stil konsekvent införa talspråksformer avstå vi från en av de relativt få möjligheter till nyansering, som nutidssvenskan erbjuder.

Lennart Blom, L IV⁴ a:

Då singularformen av predikatet nu är konsekvent genomförd i talspråket, vore det önskvärt, att den också godkändes som korrekt språkform i normalprosa. Klyftan mellan tal- och skriftspråk bör inte göras onödigt bred. Många gånger är också talspråksformen att föredraga, eftersom framställningen då vinner i ledighet och smidighet. Ett oeftergiv-

Fortsättning på sidan 20

Det är synd om fångvaktarna!

AV PER-ERIK BRÖLIN

Jag är en fånge! Jag är fri!

De makthavande har satt in mig här därför att jag sade vad jag tänkte om dem. Så fick man inte tänka, sade de. Men jag tänker så fortfarande!!

Ibland kommer en av dem hit och berättar hur mycket de erövrat och hur mäktiga de är. Men jag vet. Det är synd om dem. Det har jag sett på mina fångvaktare. Jag kan tänka på vad jag vill. Jag kan se ut över bergen därborta och drömma om hur det vore att åka skidor där. Jag kan i tanken förflytta mig långt bort, där alla är bröder... Det kan inte någon av dem! De ser inte bergen. De ser inte all denna sommarfågning. De kan inte!

Jag är inte ängslig för min familj, för någon av de mina. De är alla också fängslade, dem har jag bara glädje av. De höll inte heller tyst. Till och med min unge son opponerade sig, när de förde bort våra grannar, därför att dessa var av en mindervärdig ras. Han kommer väl inte ihåg den tiden då de andra ännu inte härskade. Han har alldeles särskilt utsatts för deras påverkan. Men ändå har han förblivit ståndaktig. Han har inte blivit något moraliskt vrak. Han protesterade när de togo från honom hans forna lekkamrater. Honom är jag särskilt stolt över.

Men fångvaktarna här. Det är synd om dem. Jag har ibland hört dem tala med varandra om sina familjer. De är oroliga för att den ene eller den andre av deras anhöriga skall låta undfalla sig ett oförsiktigt ord om ransonerna eller något annat sådant. Det skulle sätta på spel deras nuvarande lugna kommandering här på denna jämförelsevis skyddade plats. De skulle kanske då i stället sändas ut mot fienderna. Dessutom sattes familjens och deras egna liv på spel. Familjerna var ju även utsatta för bomber och allt det andra som kriget för med sig.

Men det är inte ofta som vaktarna talar med varandra om sådant. De vågar inte! De litar inte ens på sina kamrater. Var och en kan ju vara en hemlig polis! Men vi härinne talar öppet med varandra så ofta vi kan för vaktarna. Här är ju alla lika. Alla vet var de har varandra. Vi är fria, vi fångar!

Att inte fångvaktarna litar på oss, är ju lättare att förstå. En gång då vi arbetade ute, kom en av oss gående bakom en av vaktarna. Denne hörde honom först inte, men så skrapade han i någonting. Fångvaktaren flög runt, drog upp sin revolver och sköt ned fången. Han trodde faktiskt att fången skulle

anfälla honom, stackarn. Men det ämnade nog inte fången göra, ty han var mycket sjuk och svag. Därför gjorde det honom inte heller så mycket att dö.

Men det var synd om fångvaktarn. Inte för straffet, han fick. Det blev bara tio dagars vaktarrest »för ovarsamt handhavande av skjutvapen». Nej, men vad han innerst måste lida. Att ha dödat en människa utan minsta anledning. Att ha nerverna så på hjälpänn att den svagaste skrapning mot en sten får en att skjuta. Att aldrig känna sig säker och trygg.

Ingen av vaktarna har nerverna riktigt i sin hand. De kan till och med få hysteriska anfall. Stora, vuxna karlarna. Och de har alla blivit svaga och räddhågade och osäkra på sig själva. Så en gång när en fånge rymt, vågade de inte tala om det för befälhavaren. De var rädda att han helt skulle tappa både besinning och förstånd, då han fick reda på rymningen, och att det då skulle gå ut över dem. De skickade i stället upp en fånge att tala om det. Han fick sedan ligga länge för en skottskada och chefen själv måste ta ledigt för »sjukdom» en tid.

Vi fångar är aldrig så där nervsjuka. En del av oss blir däremot nästan apatiska av fängelsevistelsen här, men dem försöker vi andra muntra upp så gott vi kan. Vi låter dem först läsa böckerna vi får eller läser själva för dem.

En del av fångvaktarna tar illa vid sig av alla de hemska avrättningarna på fängelsegården och de ofta oväntade förvisningarna mot okända öden. Dessa är inte så avtrubbade som de andra. De har ännu lite ryggrad och har inte helt förlorat sitt samvete, fastän de i många år varit utsatta för en ständig propaganda. Dem är det ju inte så synd om. De har ändå bevarat något av sitt människovärde.

De övriga är det värst med. Dem är det verkligt synd om. Men allt som hos dem nu är nästan förkvävt låter sig nog inte trängas undan hur länge som helst. Pågår detta flera år till blir det rent katastrofalt för dem! Det som fortfarande ändå något höjer dem över djuren, deras förstånd, det skulle då inte längre stå bi.

Säkert har alla fångvaktarna då hunnit bli mer eller mindre rubbade av utbrottets våldsamhet. Och deras herrar kanske likaså...

Och då blir det väl vi fångar som i deras ställe får överta det hela. Ja, vi måste redan nu förbereda oss till det, ty det blir en stor uppgift för oss att laga deras trasiga själar.

Om ur och tidemätning

UNDER ANTIKEN

Tiden har i alla tider varit något av en mystifikation, något att spekulera över för människorna. Redan de kinesiska och egyptiska filosoferna grubblade på innebörden hos detta så paradoxalt både abstrakta och dock så konkreta begrepp. Men vilka slutsatser de än kommo till, så var tiden i alla fall ett ofrånkomligt faktum, och därmed begreppet tidemätning lika ofrånkomligt. Hur bar man sig åt, då man inte hade så fulländade ur som vi?

Redan långt innan människorna hade hittat på några som helst apparater för att mäta tidens flykt, hade man kommit underfund med tidens regelbundna indelning i dagar, månader och år. Man rättade automatiskt sitt arbete efter solens ställning, och eftersom bondens liv var nästan det enda levnadssättet för den tidens människor, var någon noggrann tidsbestämning icke nödvändig. Bondens levnadsregel var enkel: arbete från morgon till kväll. Men i och med att ett samhälle av något slag bildades, så ökades kraven och människan tvingades att konstruera hjälpmedel för att noggrannare kunna mäta tiden. Så tillkommo de första uren.

Det är naturligt, att man hade svårt att skiljas från den gamla vanan att använda sig av solen då man ville få reda på »vad klockan var», och de första uren voro därför solur. I sin enklaste form bestod ett sådant ur helt enkelt av en pelare, en s. k. gnomon. De stora obeliskerna, som de romerska härförarna funno på torgen i de egyptiska städerna, voro sådana gnomoner. Folk, som gingo förbi, och ville veta hur långt dagen framskridit, stegade helt enkelt upp längden av skuggan, som obeliskan kastade, och fingo på så vis veta vilken tid på dagen det var. När skuggan var som kortast, var det middagstid; längre var skuggan på morgonen och framemot kvällen.

Men snart nog kom man underfund med, att dessa gnomoner voro mycket opraktiska, och dessutom voro de inte tillräckligt noggranna. De utvisade ju tiden endast sådana dagar, då solen sken, och man kunde ju inte taga dem med sig på resor, då ur äro särskilt nödvändiga. De som löste det sistnämnda problemet voro de indiska fakirerna. Dessa

tillverkade sina käppar, som de alltid hade med sig, på ett alldeles speciellt sätt: de gjorde dem åttkantiga, och upptill på vardera av de åtta sidorna borrhade de ett litet hål, där man kunde sticka in en kort pinne. Då fakiren ville veta tiden på dagen, lyfte han upp käppen i ett snöre i övre änden, stack in pinnen i hålet på den sida, som bar den månadsnamn, som man enligt den indiska kalendern var inne i, samt iakttog till vilket märke på sidan pinnens skugga nådde. Vid varje märke fanns en siffra inskuren, som angav timmen.

De solur, som vi känna till som prydnadsföremål från våra trädgårdar, uppfunnos något senare än gnomonerna av babylonierna. Dessa, som voro skickliga astronomer, hade mycket tidigt funnit lagarna för himlavalvets rotation (bland annat hade de upptäckt, att det gick 365 dagar på året i stället för 360, som förut allmänt antagits) och kände till, att solen och stjärnorna tyckas röra sig runt på samma sätt som om de vore fästade på insidan av en jättekula, som roterade kring en axel, som utgjordes av en linje från jorden genom Polstjärnan. De konstruerade ett solur, som var bättre än alla andra sådana ur på den tiden på följande sätt: En skiva av brons lades upp på en berghäll, och med ett vattenpass kontrollerades att dess yta låg fullkomligt i horisontalplanet. På denna skiva uppsattes sedan ännu en bronsskiva i vertikal riktning och dennas övre kant slipades så till, att om man siktade längs utmed den så såg man Polstjärnan rakt i synlinjen. Vid middagstid kastade den vertikala skivan rakt fram i dess eget plan en skugga lika tjock som den själv; vid andra tider på dagen var skuggan bredare, och läget av den kant av skuggan, som motsvarade den vertikala skivans snedställda kant, utvisade timmen. De babyloniska astronomerna definierade timmen såsom 24:e-delen av den tidrymd som förflöt mellan de tidpunkter då en stjärna under två på varandra följande nätter visade sig på samma plats på himlavalvet; den definition som ännu gäller s. k. stjärntid.

Alla dess solur hade emellertid en nackdel; de visade ju endast tiden under dagen, och då endast

då solen lyste. Men behovet att kunna mäta tiden även på natten blev allt större ju längre fram i tiden man kom. I Kina hade man sedan länge använt sig av vattenur.

Dessa kinesiska vattenur bestodo av fyra kopparkittlar uppställda på en trappa, den ena nedanför den andra, och varje kittel hade ett litet hål i nedre kanten, och ett smalt rör ledde från detta hål ned i den nedanför stående kitteln. Det tog precis tre timmar för vattnet att rinna från den ena kitteln till den andra. När så hade skett, tog vakten, som skulle sköta uret, ur proppen, som satt för hålet i den kittel, som nu var fylld, och vattnet började rinna ned i nästa kittel. Vakten hängde ut en liten nummer-skiva, som visade, vilken timme det var. När den fjärde och sista kitteln var fylld, hällde han vattnet i den första kitteln, och så började proceduren om igen. Sådana vattenur voro, som väl var och en kan förstå, betydligt bättre och noggrannare än soluren. Dessutom visade de tiden även under natten och vid dåligt väder.

Men de hade en stor nackdel: de voro starkt beroende av vakten. Denne kunde kanske somna ifrån sitt arbete, han kunde kanske av illvilliga personer mutas eller tvingas att icke göra sin plikt m. m. Araberna och egypterna, som via karavanvägarna lärde känna de kinesiska och indiska vattenuren, inriktade därför sina ansträngningar på att göra vattenuren så automatiska som möjligt. Den namnkunnigaste urmakaren under antiken var Ktesibius från Alexandria. Han konstruerade ett verkligt automatiskt vattenur, som gick år ut och år in utan att någon någonsin behövde göra något åt det, alltsammans blott med hjälp av en sinnrik anordning av rör. Ett av dessa av Ktesibius tillverkade ur fördes till ett indiskt tem-

pel i Indusdalen, och återfanns där niohundra år senare av en portugisisk kolonistator. Uret gick då ännu, och gick någorlunda riktigt. Detta ur visade icke blott timmar utan även datum och år enligt den gamla arabiska kalendern. Portugiserna lastade uret på ett skepp för att föra det till Lissabon, men skeppet gick under i en svår storm, och därmed försvann sålunda ett av de märkligaste vittnesbörden om den gamla arabisk-egyptiska vetenskapen.

Ett annat märkligt vattenur var det helautomatiska ur, som Harun-al-Raschid skickade Karl den store i Aix. Det utvisade icke blott timmar, dagar och år efter Hedjra, utan slog även timmarna. Så här skriver Einhard, Karls vän och rådgivare: »Abdullah, den persiske konungens sändebud, infann sig hos kejsaren tillsammans med två munkar. Munkarna, George och Felix, överlämnade till kejsar Karl flera gåvor från den persiske konungen, däribland ett förgyllt ur, mycket konstfullt förfärdigat, som drevs av vatten. Uret slog timmarna. Varje timme föll det erforderliga antalet kopparkulor ned i ett kopparbäcken vid urets fot. Och en gång i timmen öppnades en av de tolv dörrar, som ledde in i det inre av uret. Klockan tolv på dagen redo från alla tolv dörrarna ut tolv små riddare, som stängde dörrarna efter sig. Uret hade många andra häpnadsväckande egenskaper, som aldrig tidigare skådats av våra fransmän.»

Dessa gamla vatten- och solur kunna ifråga om precision icke mäta sig med våra moderna vikt- och fjäderur men de vittna dock om den uppfinningsrikedom och, trots begränsade hjälpmedel, högt uppdrivna teknik, som den äldre medeltidens vetenskapsmän och hantverkare besutto.

»Athos».

<p>Äppelvikens Snickeri- verkstad A. J. Engström & Co. Västerled 20 Telefon 25 13 23 Alla slag av Byggnadsarbeten, Husreparationer Butiks- och Rumsinredningar. Diverse Snickeriarbeten och Möbelreparationer</p>	<p>WeraBAGERIET Västerledstorget 3, Äppelviken Telefon 25 21 38 Rekommenderas</p>
<p>TORE ENGSTRÖM Nockebytorget 1, Telefon 25 51 70, 25 36 35 <i>Kött, Fläsk och Charkuteri</i> <i>Grönsaker</i></p>	<p>TH. TRONDSON Västerled 12, Äppelviken Telefon 25 19 04 Ombud för Lundby Kemiska Tvätt <i>Skrädderi</i> <i>Pälsateljé</i> <i>Renoveringar</i></p>

Att läsa psykologi

Späda och ovederhäftiga reflexioner

Det var en gång en flicka, som hade läst det mesta. Den flickan var inte jag, vilket för undvikande av missförstånd kanske bör omtalas. Jag var istället en av hennes vänner, och då och då hade vi s. k. hjärteprat. Det märktes inte så sällan, att hon, den belästa, tyckte, att jag var ganska bakom. Jag hade på sin höjd läst enklare tryckalster, Siwertz, Hjalmar Bergman och sånt, ingenting sånt där *OERHÖRT* intressant psykologiskt, Freud, Jung och annat. Det var tydligt, att jag behövde andligt luftombyte, och en månkvar kväll blev jag tvingad (praktiskt taget) att från vårt trevna Ålstensbibliotek hemlåna underliga böcker, *Drömtydning*, *Vardagslivets psykopatologi* av Freud och, för att ta det lugnt i början, en bok om problembarn. Det var präktiga böcker, och det hade säkert tagit lång tid att skriva dem. Det tog ganska lång tid att läsa dem också. Men vad gjorde det, så intressanta som de var. Jag fick lära mig så mycket om min omedvetenhet, nej, mitt undermedvetna var det, och hur farligt det är med mina föräldrars ack så vanliga förbud mot nöjen av alla de slag. Det var särskilt boken om problembarnen, som var givande. Alla rika engelska problembarn får bo i en internatskola och göra, vad de vill. Om de inte vill göra något alls, så slipper de det. Åh, vilken underbar rektor de har. De där små rädda barnen, som inte vågar hoppa över breda diken eller klättra i spinkiga träd (det vågar inte jag heller), tog han in i sitt privata rum. Där förklarade han, att de var så där *HÄMMADE*, för att deras pappor hade agat dem, och för att deras mammor en gång, när de var tre år, inte hade hållit ett löfte till dem. Och så sa rektorn (han hette O'Neill): Nu låtsas vi, att den här kudden är jag. Vad gör ni då? Då ställer sig alla ungarna och hoppar på kudden, och sen springer de ut, *OCH HÄMNINGARNA ÄR BORTA!* De både klättrar i träd och klår yngre kamrater. Och vad beror nu denna förändring på? Ja, det är mycket fintligt uträknat av mr O'Neill. Kudden föreställer honom. Men han föreställer i själva verket de rara barnens pappor. Alltså hoppar ungarna inte på kudden utan på... Ja, det var väl bra. När jag hade lärt mig det knepet, hoppade jag ofta på *Skolgeografi*, del II, men inte blev jag bättre för det. I *geografi*. Men jag fick tjockare smalben.

De engelska problembarnen behövde inte lära sig

något, förrän de själva ville. Se, tycker man inte om att göra en sak, så är det ingen mening med att göra den. Nej, låt barnen vara ifred, tills de alldeles av sig själva begriper, att de måste kunna dra ut rötter för att sedan bli tandläkare eller ingenjörer.

När de hade varit i fred tillräckligt länge, kom de och *TIGGDE* att få börja med gerundium och logaritmer. Och vi ska inte tala om hur roligt det måste vara för lärarna att undervisa i en sån klass. Det försökte jag en gång förklara för en oförstående klassföreståndare. Jag sa: Det är väl inget värde med sån här undervisning, när 75 % inte är intresserade. Vi kan väl få gå, och sen har magistern mönsterlektioner med resten (25 %), och sen, när våra hämningar har gått bort (dom har ett kondis i Abrahamsberg), så kommer vi igen. Det var ett *FALSKT* resonemang, sa han. Men det kan väl inte bevisas, när vi aldrig fick försöka.

Sen så var det de riktiga psykologiböckerna. *Drömtydningen* var ju roligast att lära sig. Ja, det vill säga, det är lite jobbigt än, när jag vaknar på morgonen och så hastigt ska räkna ut, vad det betyder, att jag gick och bar på en liten hund, som åt svamp och drog mig i håret. Jag gick i en väldigt blommig trädgård. Men det är klart, att det inte är

Fortsättning på sidan 20

När Du är död

*Så var du död och låg
med ro och frid inom dig.
Men jag, som stod och såg,
var full av sorg och smärta.
Jag tror du stilla log
när du mig såg så sörja.
Du tänkte: att jag dog
blott gav mig lugn och lycka.
Jag vet det var dig tungt
att leva här på jorden.
Jag vet du har det lugnt
där i din höga himmel.
Men ändå klagar jag
och önskar dig tillbaka,
ty varje solklar dag
mig minner om vår kärlek.
Snart öppnas nog min dörr —
— du kommer in i rummet
och sakta, liksom förr,
mig stryker över håret.*

»Gill.»

Livet kallar

*Människobarn, varför drömmer du om sanning,
varför söker du att lösa livets gåta?
Människobarn, att du låter tankar flyga
alltför långt, det lär väl intet båta?
Människobarn, varför söka evigheten?
Det du ej förstår, kan du ej heller sakna.
Människobarn, varför flyr du ifrån livet?
Skall du aldrig, aldrig någonsin få vakna?
Människobarn, ser du ej hur solen lyser,
ser du ej att solen lyser just för dej?
Människobarn, kom och andas luft, som stärker,
vakna upp till liv och säg ej längre nej!
Människobarn, alltför länge har du slumrat,
alltför länge har du grubblat över det du ej förstår.
Människobarn, livet öppnar sig framför dig.
Tag emot det varmt, du är blott sjutton år.*

»Gill.»

Jag och Lars Lucidor

Träd fram min skaldebroder
träd fram Lars Lucidor!
Väl växla musans moder,
och mycket skönt förgår.
Men evigt skall dock stånda
de stolta verken kvar,
där du din inre vända
å papperet tecknat har.

Kamrat i skaldeledet
hur väl jag dig förstår,
när du å diktartträdet
all grannlötsfrukt försmår.
Vi äro icke fala.
Vi hata granna ord.
Nej, öppet vill vi tala,
predika fritt å jord.

Visst larmar mot oss världen
och vill oss riva ner,
men feg och neslig är den,
som sig för dylikt ger.
Bror Lucifer, jag känner
befryndelsen med dig,
när diktarlusten bränner
i pulsarna å mig.

Har jag natt efter annan
vaknat med sinnet fullt
med feberglöd å pannan
och svettfukt å min skult.
Då kommer du i natten
och låter så helt lätt
din andes friska vatten
å ämnet, feberhett.

Ja, varje gång du nalkas
och räcker mig din hand,
ansträngda hjärnan svalkas
utav din klara brand.
Ja, bästa diktartbroder
vårt verk skall stånda fast
likt odödliga stoder
över allt lågt och krasst.

Ludvig.

Sång till hembygden

Bjud mig all rikdom uti världen
de vänsta kvinnor och det sötaste bland vin.
Ja, samla hop all präktighet och bär den
att därmed öppna hjärteporten min.
Ja, erbjud mig all världens skatter
och skänk mig herreslott många hundra styck.
Bred för mig ut de persiskaste mattor
och låt mig vältra mig i mat och dryck.

Lägg fram ett hägrande Vineta
inför mitt öga, tror ni väl ändå,
Ni skulle kunna bringa mig förgäta
den bygd, den trakt jag älskar så.
Var morgonstund när spårvägståget
med mig mot huvudstaden ilar hän,
å Tranebergsbron över Mälarvåg ett
farväl jag tar av Brommastranden vän.

Ett stück förnims i hjärtats kamrar,
en bitter klunk ur avskedskalkens brygd
allt medan tågsättet beskäftigt slamrar
iväg allt fjärmare från hemmets bygd.
Å middan åter hjärtat bävar
av återkomstens vilda fröjd,
när över bron tillbaka tåget strävar,
jag mönstrar skog och ängder högst förnöjd.

Ty först efter skilsmässan är det,
som man lär skatta riktigt ordet fosterjord,
och först i fjärran stad du känner värdet
och klangens djup uti nyssnämnda ord.
Långt mer än alla anförvanter
jag fattar dig i kärlek hög och stark.
Långt mer än mina fäder, mödrar, tanter
du väger, o, min hemorts dyra mark!

Ludvig.

Bevingade ord

*Te mer is som samlas, te
mer sjunker landet te det
trotsar all brevskrivning.*

»Källe».

*Du ser bjälkar i din broders
vedbod men inte ett grand i
din egen. Ett, två, tre.*

»Philosophus».

Ja, så är det.

»H. Onoratus».

*Ja men det var ju alldeles
utmärkt. Förträffligt — tackar.*

»Cruz».

*Veten I, vad ett mirakel är?
Jo, det är när en ko klättrar
upp i ett äppelträd och plockar
päron med svansen.*

»Hal Låhallå».

*Folkmeningen. Den betyder inte
så — här mycket.*

»Sufflören».

*Det där uttrycket har vi haft
i Perrichon.*

»Orlando Furioso».

Also, huiiitiofem öre.

»???».

H Ä R skall intresset vara.

»Hälleberget».

SKOLKURSER

VID **NKI**

Skriv idag efter studiehandbok. Ni får den gratis!

Till NKI-skolan,
S:t Eriksgat. 33,
Stockholm

Sänd mig gratis Eder handbok Realskola och Gymnasium. Jag önskar även tidskriften På Fritid kostnadsfritt under ett år.

Namn: .....

NKI

Adress: ..... B. L.

ÖVER 1.000 OLIKA KORRESPONDENSKURSER

Du kommer väl ihåg att det finns

i Bromma
Läroverk
?

STOCKHOLMS STADS SPARBANK

Strumpor

EN LEVERANTÖR
ATT LITA PÅ
NÄR DET GÄLLER

Strumpor

AV ALLA SLAG

RUD. DEGERMARK A.-B.

SVEAVÄGEN 34-36 STOCKHOLM

Endast för återförsäljare

FÖRSÄKRINGSAKTIEBOLAGET

MÄLAREN

STOCKHOLM

Namn nr.: Försäkr.-bol. Mälaren

BRAND- OCH SJÖ-

automobiltransport-, automobil-, trafik-, ansvarighets-, cykel-, glas-, inbrotts-, resgods-, rån-, vattenledningsskade- samt olycksfalls- och sjuk-

FÖRSÄKRING

För allt slags

KVALITETS *tryck*
BRÖDERNA LAGERSTRÖM

Fleminggatan 16 Stockholm Telefon 52 01 85

ULVSUNDA SÅGVERKS
A.-B.

Brädgård Drottningholmsvägen 195
Telefoner 25 62 48, 25 63 48

Trävaror

Treetex
Masonite
Cement
Spik
Papp
Tegel
Drev
Mastix
Snickerier

MEKANISK

Plåt
INDUSTRI

Tomtebogatan 11, Stockholm. Telefon 32 72 82

SPECIALITET:

Ventilationsanläggningar

Alla grenar av bilreparationer
Alla bilmärken omhändertagas

Motor

renovering till standardpriser
Renovering av gengasaggregat

SVEA BILVERKSTAD A.-B.

Stockholm, Sveavägen 143. Telefon 23 25 50

T A N D L Ä K A R E

ERIK ENG

Rånövägen 5. Åkeshov. Telefon 25 50 80

MOTTAGNING EFTER ÖVERENSKOMMELSE

B. BERGSTRAND

Målerifirma

* Smedslättstorget 45-47. Äppelviken
Utför allt i branschen. Fina referen-
ser. Infordra anbud. Tel. 25 29 24

GEORG RYMANS

SNICKERIVERKSTÄDER
SKRUBBA, STOCKHOLM 4

UTFÖR PÅ BESTÄLLNING

Möbler
OCH INREDNINGAR

Herbert Gullström
JÄRN- och FÄRGHANDEL

Islandstorget, Ängby
Tel. 37 13 00, 37 13 01, 37 17 70

Filial: Färghandel Zorn-
vägen 43, Ängby. Tel. 37 18 50

Husgeråd
Järnvaror
Byggnadsbeslag
Färg
Kemikalier
Penslar
Sportartiklar

Olle Hedberg

Fortsättning från sidan 5

Författarens mera optimistiska syn på människorna kommer också fram i porträttet av Bos fader, ingenjör Sten Svenningsson. Denne utvecklas genom samvaron med Bo från en cynisk och försupen man och en egoistisk knöl till en uppoffrande fader. När man har läst Sista sommarlovet till slut, har ens känslor för Sten Svenningsson skiftat betydligt. Man har fattat sympati för honom.

Det är svårt att fälla ett generellt omdöme om de Hedbergska personernas livsinställning och handlingar. Det beror på att de är *människor* allesammans. Men det är ändå kanske en viss inställning som dominerar. Det är egoismen, egocentriciteten. Dock har han i flera romaner skildrat motsatsen. Speciellt hans senare böcker är uttryck för en hoppfullare syn på livet. Det framkommer i personskildringen i Vad suckar leksakslådan?, Sista sommarlovet, och, vad angår en enda person, i Ut med blondinerna. I Mota Olle i grind sitter två unga män och resonerar om människorna. Den ene säger ungefär så här: »Jag undrar, om det egentligen finns mera än tjugo olika människor på jorden.» Detta lär oss kanske något om Hedbergs egen människouppfattning; det är frapperande, hur tämligen få typer vi möter i hans romaner.

Olle Hedbergs egen inställning till de personer och händelser han skildrar kan man inte sluta sig till av hans sätt att skriva. Han är fullkomligt objektiv. Han är endast kyligt konstaterande. Men genom ett objektivt konstaterande framstår det onda i desto skarpare relief. En författare, som står på de ondas sida, vill ej vara objektiv: han döljer det onda. Det gör ej Hedberg. Härav kan man dra den slutsatsen, att han — t. ex. i Ut med blondinerna! — står på de oskyldigt förtrycktas sida. Men det är inte något, som framgår direkt av skildringen.

I Hedbergs böcker lägger man särskilt märke till en sak. Hans miljöskildring är mycket knapp. Den är aldrig självändamål, utan den är endast till för att framhäva karaktärer och handlingar. Som exempel kan man nämna skildringen av herrskapet Gustells hem i Fria på narri. Där får man en kort och knapp skildring av matsalsmöblemangent av svartbetrad ek, de överbroderade gardinerna, silverskålen på den blänkande bordsskivan och de blankfernissade korkmattorna, allt sett med det nykomna hembiträdets ögon. Denna lilla skildring ger en snabb karakteristik av familjen Gustell. Med naturskildringen

är förhållandet detsamma. Hedberg frossar aldrig i vackra naturskildringar med färg- och linjebeskrivningar. Han konstaterar kort och gott, hur stationen ligger, hur vägen går och hur långt skogen sträcker sig, saker, som har betydelse för handlingen.

Man frågar sig kanske, om Olle Hedberg bara är den kalle observatören, om han inte innerst inne tar parti. Det finns i själva verket anledning att tro, att bakom den objektiva skildringen finns stark medkänsla, ett starkt moraliskt patos. I en bok har han fullt avsiktligt och öppet visat detta, nämligen i Ut med blondinerna! Det är den enda bok, där författaren skildrar ett aktuellt problem. Boken behandlar i lätt beslöjad form judeförföljelserna i Tyskland m. fl. nazistiska länder. Boken är skrämmande — och dock motsvarar den inte den ännu värre verkligheten. Men författarens objektivitet och analytiska förmåga firar här triumfer. Boken ger nog en av de riktigaste skildringar, som finns, av ett lättpåverkat och lättlett folk, när det matas med ensidig propaganda under en diktatorisk regim. Olle Hedberg har aldrig förut varit så satirisk och inte heller så kvick som i denna bok. Den skiljer sig från hans andra också i stilen. Den är mera personlig och inte så kylig. Det är nog den enda bok, i vilken Hedberg känslomässigt har gripits av sitt ämne. På ett par ställen har framställningen starkt patos.

När man läser boken första gången, får man en känsla av att den är ett hastverk. Det är också fallet. Boken skrevs 1938—1939 under intrycket av de nyss timade händelserna i Tyskland: de organiserade mordbränderna i de 500 synagogorna. Boken faller utom Hedbergs årliga bokprogram, och det är därför förklarligt, att den verkar lite hastigt skriven. Men frågan är, om detta inte på sätt och vis förstärker det skrämmande i skildringen.

Olle Hedbergs stil är klar och kylig. Han skriver en mycket vardaglig prosa, som är lättläst och lättflytande. Han finner alltid de ord, som säger mest utan att vara uttryck för subjektiva stämningar. Han briljerar med att låta de mest vardagliga repliker säga allt om en människa. Man kan anföra otaliga exempel på Hedbergs utsökta förmåga att finna på en gång konstnärliga och pregnanta bilder och liknelser. Han är en av de största nu levande språkonstnärerna.

Av allt att döma är Olle Hedberg ännu stadd i utveckling. I varje ny bok av hans hand finner man nya värden. Det är tydligt, att han tillhör eliten av svenska författare. Man har säkert mycket kvar att vänta av honom.

B.—E. F.

Vi vill eller Vi vilja?

Fortsättning från sidan 6

ligt krav är dock, att singularformen användes konsekvent. Vi för vår del, som en gång ha lärt oss att i svenska uppsatser och andra litterära mästerverk använda pluralformen av predikatet, äro fast övertygade om att vi, även om det ifrågavarande förslaget bifalles, en lång tid framåt, kanske hela vårt liv, komma att hålla fast vid det gamla hederliga vi äro, de tro etc., vilka, tillsammans med den av oss såsom gammal latinare högt uppskattade invecklade satsbyggnaden, förmå att hos läsaren uppväcka den största vördnad och ett hart när otroligt förtroende för författaren. Diximus.

Anna-Brita Wilson, L IV⁴ a:

Jag anser inte, att detta är en fråga, som kan besvaras med ett obetingat ja eller nej. Man bör ta hänsyn till stilarten. I högprosan och en viss slags normalprosa, exempelvis kanslistilen, bör man använda pluralformen av verbet till plurala subjekt. »Vi Gustaf med Guds nåde, Sveriges, Götes och Vendes konung göra härmed veterligt...» låter absolut bättre än gör veterligt. Men i lågprosan, som ju bör närma sig talspråket så mycket som möjligt, är singularformerna helt att föredra. Om man konsekvent genomför dessa, medför det säkert stora lättnader, både när det gäller att läsa och att skriva svenska.

Ulla Uhler, R III⁴ b:

Svenskan är ett levande språk och kräver tid efter annan reformer. Hur skulle annars vårt svenska språk ta sig ut? Skulle vi inte fortfarande tala eller åtminstone skriva fornsvenska? Tidigare reformer ha haft till syfte att förenkla och rena språket samt att bringa skriftspråket i närmare överensstämmelse med talspråket. Genom att närma skriftspråket till talspråket blir stilen lättare och ledigare. En sådan sak som att sätta predikatet i singularis efter pluralt subjekt skulle betyda ett steg framåt. Man får därför hoppas, att detta förslag kommer att gå igenom. Re-

formens genomförande i praktiken bör inte bereda några större svårigheter. I modern skönlitteratur ser man den ofta genomförd. Det tycks, som om eleverna i skolorna gärna skulle ta efter detta föredömliga exempel, att döma efter den fåfänga kamp, som varje modersmållärare på realskolan kämpar mot alla brott mot kongruensregeln med rött bläck som vapen. Ja, även en gymnasist kan ju försynda sig...

Sven Thörnlund, L II⁴ a:

Det första en ansträngd gymnasist tänker på inför förslaget är de lättnader det innebär. Vidare skulle reformen medföra, att även det officiella skriftspråket blev ledigare och därigenom lättare tillgängligt. En viss betydelse skulle den kanske även ha för utlänningar, som skall lära sig svenska. Man kan t. ex. jämföra den tyska verbböjningen med den engelska i det sammanhanget. Med den utbredning som användningen av singularformen redan fått i vardagligt skriftspråk måste man också betrakta ett beslut i föreslagen riktning som ett officiellt erkännande av det, som redan länge i praktiken tillämpats. Det kan heller ej vara bra att talspråk och vardagligt skriftspråk sammanfaller, medan båda avsevärt skiljer sig från det officiella skriftspråket.

Men skulle reformen medföra, att singularformerna blev de allenarådande, anser jag, att detta i allra högsta grad vore att beklaga. Ty det finns ämnen, som fordrar ett helt annat formval än andra. T. ex. fordrar en utläggning om ett filosofiskt system verkligen högtidligare former än en skildring av »den gångna sommarens bästa dag.»

Vissa svårigheter kan även uppstå därigenom att det naturligtvis kommer att ställas stora krav på eleven i fråga om konsekvens. Skulle det urarta, så att plurala former användes huller om buller med singulara vore därmed intet vunnet utan snarare tvärtom. Språket skulle inte blott bli rörigt och oklart utan även synnerligen oskönt.

Att läsa psykologi

Fortsättning från sidan 10

så lätt än: jag är naturligtvis fortfarande lite hämmad. Men Freud säger, att alla drömmar är önske-drömmar. Alltså är det tydligt, att jag vill ha en hund. Men jag vill väl inte, att den ska dra mig i håret? Det förklaras på det sättet: det är inte jag, som bär på hunden. *DET ÄR MIN OVÄN*. (Jag har många gånger önskat att få dra i min oväns hår.) Tänk, innan jag hade läst Freud, drömde jag inte alls så här intelligent och meningsfullt.

Tack vare psykologin förstår jag nu, att hosta beror på att man har komplex och vill hävda sig. Man

är till exempel van att dra uppmärksamheten till sig genom att prata högt och ljudligt i sällskap. Jag ligger till exempel sjuk nu, och på dan sitter de på min sängkant och hör vänligt på. Men i kvällens ensamhet börjar jag hosta. Tack vare den psykologiska litteraturen förstår jag, att orsaken inte är att söka i bronchitis eller dyl. Nej, det är helt enkelt försök att hävda mig. Utslag av min jagiskhet. Det är så lugnt för mig att veta, att hostan inte beror på att jag var ute sent och blev våt om fötterna. D. v. s. det tror min mamma. Men vi som läser psykologi, vi vet ju bättre.

Be.

Waldemars affärer

Valdemar tänkte. Han lade försiktigt tillbaka telefonluren på klykan, sköt upp dörren till kiosken och gick ut på gatan. Valdemars hjärna utgjorde skådeplatsen för ett intensivt grubbel. Biljetter till Kungsholmen i kväll! Omöjligt, komplett omöjligt! För så sent som tre dagar sedan hade Ulla (Ingegerd är numera ett förflutet kapitel) förklarat, att det sista hon ville göra i denna världen var att gå på Kungsholmens läroverk på lördagen. Och nu, en sådan där, typiskt kvinnlig, andlig kovändning, som somliga kalla nyckfullhet. Valdemar började filosofera över Kvinnans outgrundlighet men träffades plötsligt av en hård s. k. »vänskaplig klapp» i ryggen. Då han vände sig om, fann han vännen Edmund inför sina ögon.

»Goddag», sade Valdemar.

— »Hej», sade Edmund, »varför står du och ser ut som en sådan där hansominteharddruckitSamarinfigur?»

— »En hansomintevadförnånting?» sade Valdemar. »Förresten», fortsatte han, då han såg, att Edmund skulle till att upprepa sitt tolvstaviga epos, »förresten, har du några biljetter till Kungsholmen?»

— »Nej», sade Edmund intresserad, »har du?»

Valdemar betraktade sin vän med ett medlidsamt och bittert småleende samt ställde en mindre tillförlitlig diagnos på dennes intelligens.

— »Men varför åker du inte in till Kungsholmen och försöker där istället för att stå här och försöka skaffa mig fribiljett till 62:an?» frågade Edmund. Valdemars ansikte antog plötsligt en viss likhet med en lärare. En lärare, som oförmodat upptäcker, att hans mest hopplösa elev är ett geni. Samtidigt retade det honom, att han inte själv kommit på idén. Sedan han bett Edmund underrätta Ulla, beställde han en spårvagn och åkte in till stan.

* * *

Där återfinna vi honom en halvtimme senare utanför läroverkets ännu så länge stängda portar. Hans hopp sjönk en grad för varje ny individ som kom fram och frågade honom, om han hade några bil-

jetter att sälja. Snart var backen framför skolan fylld av danslystna gelikar, som kastade sig över varje nykommen i kampen för biljetterna. Valdemar kastade sig också, med risk för liv och invaliditet, mitt in i den tätaste hopen men kom alltid försent. Hoppet började sjunka i takt med humöret. Klockan var kvart i nio, och om en halvtimme skulle han, om Edmund hade utträttat sitt uppdrag ordentligt, möta Ulla utanför ett av stadens mindre nöjestempel mitt emot läroverket.

Plötsligt glider en slokhattad individ upp emot Valdemar och frågar relativt vänligt: »Ööh, du skulle allt bli läskigt syrak, om du inte kunde tjacka dom där plåtarna, va?» Valdemar samlade ihop all sin språkkunskap och försökte en smula trevande: »Kunde min herre tjacka två biljetter vore jag väldigt tacksam.» Slokhatten tittade litet misstänksamt på Valdemar, som i sin tur försökte se ut som han bedrev filologiska forskningar i fråga om söderslang. Så drog han fram två gula lappar och sade: »Dom här två e're ente så cheviot å ha sru.» Valdemar tittade girigt på dem och började gå framåt bredvid Slokhatten. Så började han offensiven: »Tre kronor bjudet» »Tss», sade Slokhatten, »där e en snut bakom. Vänd dej inte om!» Valdemar försökte sätta sig in i hur Lots hustru kände sig, när hon skulle bli förvandlad till en salsstol och vände sig inte om. Samtidigt sökte han klargöra för Slokhatten, att fyra kronor per biljett var det mesta han kunde betala. »Nej, sex bagis eller ente», sa Slokhatten. Valdemar utförde en snabb räkneoperation i huvudet och svarade: »Ente». Slokhatten försvann omedelbart. Valdemars tro på försynen började väckla betänkligt. Visserligen var han tolv kronor rikare än om han hade köpt biljetterna men, och vilket betydelsefullt men, vad skulle Ulla säga? Ett avlägset tornur slog just nio.

Då fick Valdemar sitt livs idé. Han hade märkt att bland de s. k. ockrarna spatserade en del typer från dansläroverket och upplyste om att inga biljet-

Fortsättning på sidan 23

GULD SMEDSAFFÄREN

Hantverkargatan 87, Stockholm
Telefon 53 87 95 (Bost. anknytn.)
WILH. PETERSSON

Nyarbeten och reparationer. Uppköper gammalt guld till högsta pris. Förlovnings- och vigselringar till lägsta priser. Anlita alltid fackman. Sportpriser. Hederspriser

David Romilsons Färghandel

Höglandstorget 2. Telefon 25 45 44

Golvbonare, Dammsugare och
Barnvagnar uthyras

LILLA CAFÉET

Ulvsundavägen 69. Telefon 26 18 02, Ulvsunda
Extra gott kaffe med bröd

Stockholms Stads Skolor för

HUSLIGT ARBETE

Kommunal-
huset Alvik

anordnar enklare och finare matlagnings- och bakkingskurser på för- och eftermiddagar. Kurserna äro avsedda för husmödrar hembiträden och andra intresserade. Upplysningar lämnas och anmälningar mottagas å expeditionen Kungsholmsg. 16, 1 tr. t. v., kl. 9—12. 1—4, lördagar och helgdagsaftnar kl. 9—2. Tel. 53 35 57

VÄSTERLEDBODEN

Telefon 25 12 51, Västerled 2
(Alléparkens hållplats)

Garn. Alla Perssons modeller och beskrivningar. Hemslöjdsartiklar i halm, trä, metall och keramik. Mönsterklippning. Tillskärning. Provning

Iljus och mörker
anlita

RADIO

Elverkets entreprenör
Höglandstorget 6
Telefon 25 30 33
Bostadsanknytning

SÖDERHOLMS ELEKTRISKA

Med. Dr. GÖSTA EKEHORN

Invärtes sjukdomar, hjärtsjukdomar
och ämnesomsättningssjukdomar

Norr Mälarstrand 32. Tel. 50 40 77. 2—4 em.

Syster Fridas

Alviksvägen 75
Klövervägens hållplats
Telefon 25 02 16

Damfrisering och Fotklinik

RIEX TRIMNING SINSTITUT
Innehavare O. Bjernström, Gustavlundsvägen 171, Alvik, Telefon 25 20 20
Trimning, Klippning. Omsorgsfullt arbete
Låga priser. God behandling. Hygien

KAFÉ ESSINGEN

Disponentgatan 3, Lilla Essingen
Pilsner God mat Gott kaffe

A.-B. G. Bergmans Färghandel

Smedslätten. Telefon 25 13 29, 25 19 75
Framkallning och kopiering

Sköt Edert hår i **H. Tärnells Herr- o. Damfrisering**
Tranebergsgatan 2. Telefon 25 89 75
Ansiktsbehandling. Permanentning

JOHN ERICSSONS Plattsättning

Norr Mälarstrand 74 Telefoner 50 08 21, 51 65 65
Lager: Baltzar v. Platensgatan 4 Telefon 51 65 65

Vägg- och golvplattor
till badrum o. affärslokaler
Membranisoleringar
Kakelugnar
Öppna spisar

Waldemars affärer

Fortsättning från sidan 21

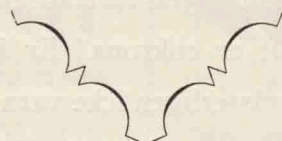
ter fick säljas för mer än ordinarie pris 2:50 kr. Risk för åtal o. s. v. Valdemar gick fram till en av de många grupperna och lyssnade till samtalet mellan säljare och köpare: »10 kr. och 10 poäng skall du få för biljetterna men det...» Valdemar harsklade sig rättade till slipsen och stegade in bland de viskande: »Jag måste dessvärre meddela att inga biljetter får säljas för mer än två och femtio. För undvikande av att sådant sker skall jag köpa de två biljetter Ni står och håller i handen.» Sade, drog fram en femma och en vacker historia om att han var

funktionär och att ockraravdelningen på Långholmen är otrevlig och fick biljetterna. Valdemar rusade därifrån och kontrollerade i skenet från ett skyltfönster att biljetterna voro all right. Så småningom antog hans ansikte färgen av nyfallen snö. Ty på biljetterna stod att läsa: OBS! Portarna stängas klockan 21. OBS! Valdemar tittade på sitt armbandsur. Tio minuter över nio! Han tittade på portarna. Stängda!

Valdemar var en desillusionerad man. Han mötte Ulla på avtalad plats, och med uppjudande av all den diplomatiska skicklighet, som mannen tillägnat sig först i umgänget med Kvinnan, klarlade han för henne vad som hänt.

Även Ulla är numera ett förflutet kapitel.

»Ullus»

SMEDSLÄTTENS

Express- och Vedaffär

Innehavare G. Hedin. Ordertelefon 25 03 27

Bostadstelefon 37 05 04

Prima värmeledningskoks, ved och kol levereras till dagens lägsta priser. Expressarbeten, flyttningar, transporter, packningar och emballeringsarbeten utföres

GEJLERS LIVSMEDEL

HÖGLANDSTORGET 5
Telefon 25 63 90

Kött, Charkuterier

Frukt, Grönsaker

ELSA KJELLBERGS

Café

NOCKEBYBRO. TELEFON 25 53 15

Gott kaffe Gott bröd

Trevlig sommarservering

Esther Gustavssons

**MANFAKTUR- OCH
HERREKIPERINGS** AFFÄR

Högländstorget 8. Telefon 25 35 87

FORUM-MEDLEMMAR!

År efter år har vår förening lyckats hålla sig flytande till övervägande del tack vare de olika styrelsernas frenetiska ansträngningar. Även den nuvarande styrelsen gör sitt bästa i detta avseende, men det får icke stanna härvid. En förening skall icke blott hålla sig flytande, den skall gå framåt. Dess medlemsantal blir aldrig för stort, dess finanser aldrig för goda och dess ansträngningar för att komma fram mot målet aldrig tillräckliga. En förening skall icke stödja sig på styrelsen utan på medlemmarna. Ni har ingen rätt att slå er till ro när ni har valt styrelse och betalt er enkrona! Er insats kräves lika väl som vår. Den behöver visserligen icke vara så stor och omfattande men den skall dock göras. Vår uppgift är att organisera era insatser, icke att utföra dem åt er. Forum får icke bestå av cirka fyrtio aktiva och trehundra passiva medlemmar. Varje medlem skall hjälpa till ty varje medlem kan något. Vi behöver alla de sorter: medlemsvärvare, affischtecknare, författare, nålförsäljare, musiker, skådespelare o. s. v. Ingen av er är så berömd eller skicklig att man skall behöva krusa, locka, gräla eller svära för att få er att göra något. Kom själv och säg var ni kan! Håll ett föredrag, spela piano eller något annat instrument, deklamera, giv oss ett diskussionsämne, hala ridå eller vad ni vill men *gör något!* Ni har inte tid, säger ni; skolarbetet o. s. v. Om varje medlem ägnade fem procent av sin fritid åt att *göra* något i Forum, så skulle föreningen blomstra och det med stora blommor. Försök att tänka på att ni inte har *bara* rättigheter utan en del skyldigheter också. Bli inte en passiv medlem, som skrattar åt de aktiva, nej, bli en aktiv, som ler åt de passiva!

STYRELSEN

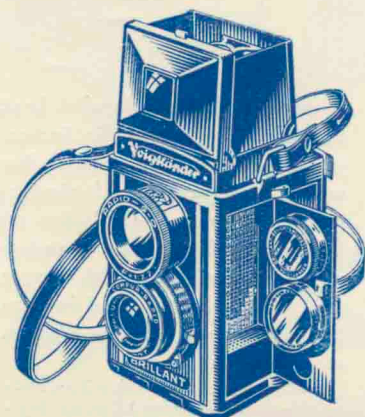
MODERNA SMÅBILDS-

Kameror

VOIGTLÄNDERS OCH ZEISS IKONS

samtliga preci-
sionsmodeller :

**Leica
Welta
Retina
Rolleiflex
m. fl.**

KAMEROR BYTES

Begär vår katalog. Förmånlig på avbetalning

Molander & Son

Regeringsgatan 13, Stockholm. Telefon 10 86 50, 11 42 37

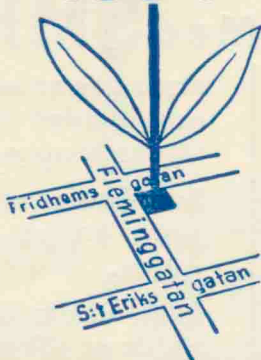
STOCKHOLMS STADS

SJUK SKÖTERSKE SKOLA

(S:t Eriks Sjuksköterskeskola)

Vid S:t Eriks av staten godkända sjuksköterskeskola taga nya kurser sin början 2 ggr om året i resp. oktober och april. Utbildningen försiggår under en tid av 3 år och ca 5 månader och omfattar dels teoretiska kurser under 5-6 månader, dels praktisk tjänstgöring under 3 år inom olika grenar av sjukvården. Ansökningar kunna insändas när som helst under året. Prospekt och upplysningar erhållas genom föreståndarinnan. Mottagningstid vardager kl. 13-14. Adressen: Kungsklippan 7, 4 tr. Telefon 51 40 39

OE
1804

Se våra fönster!

Vi ha Krukor, Spaljéer, Blombord, Fågelfrö m. m.

Till våren:

Köksblomster, Gräsfröer, Redskap, Vätskor

Fröhandeln

J.E. OHLSENS ENKE A.B.

Fleminggatan 52. Tel. 53 24 53

Allt för sport

året om...

Det finns hos

PUB

Sportavdeln. 4 tr.

Det bästa
som finns för
genomgjutna mattor!

Johnson's luktfria golvpolish är ett självbonande golvpreparat för linoleum- och gummatmattor. Ni slipper alltså den arbetsamma boningen — på 15 minuter har det torkat till en vacker hållbar yta. Men Edra mattor få inte bara en vacker yta — Johnson's Golvpolish tränger även in i och konserverar Edra dyrbara mattor och gör dem hållbara och elastiska.

Leverantör till bl. a. Stockholms Stads Sjukhus, Karolinska Sjukhuset, Göteborgs Stads Sjukhus och Vårdhem samt ett stort antal av landets större lasarett, sanatorier, skolor, hotell, varuhus och kontor

JOHNSON'S
luktfria

GOLV-POLISH

svensktillverkad. världsberömd U. S. A.-produkt
Handels A.-B. RIVIERA. STOCKHOLM

Ingen
polering
Endast
påstrykning

försäkra i
FYLGIA

Med SMP-mjök

jäser degen upp bättre och brödet håller sig färskt längre.

Pannkakorna bli fräsigare än på "vanlig" mjök.

SMP-mjök är vanlig mjök ur vilken vattnet tagits bort för att åter tillsättas vid användningen. SMP-mjölken håller sig 6 månader.